การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล [1] และนงลักษณ์ วิรัชชัย [2]

[1]*มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพ, ประเทศไทย, 10300*

[2]*จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพ, ประเทศไทย, 10330*

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ค้นคว้า และกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) พัฒนาตัวบ่งชี้ เครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 3) เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยใช้ผลการวิเคราะห์ตัวแปรระดับจุลภาค และตัวแปรระดับมหภาคที่รวบรวมจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) 5 กลุ่มคือนักศึกษา คณาจารย์ ผู้บริหาร ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต เพื่ออธิบายความแปรปรวนของคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏด้วยการวิเคราะห์พหุระดับ (multi-level analysis) ผลการสังเคราะห์กรอบตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชจากการสังเคราะห์จากเอกสารของประเทศไทยและต่างประเทศจำนวน 81 ฉบับ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) จำนวน 72 คน จาก 5 กลุ่ม (กลุ่มนักศึกษา กลุ่มคณาจารย์ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต และกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต) และจากผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ชุดของตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน และจากการสำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสียจำนวน 220 คน ทั้งนี้ชุดตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 36 ตัวบ่งชี้ (ปัจจัยป้อน 14 ตัวบ่งชี้ กระบวนการ 8 ตัวบ่งชี้ ผลผลิต 7 ตัวบ่งชี้ และผลลัพธ์ 7 ตัวบ่งชี้) การวิเคราะห์วางกรอบข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสีย 5 กลุ่ม จำนวน 1,608 คน จากแบบสอบถามและแบบบันทึกเอกสาร ผลการประมาณค่าคะแนนคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 27 หลักสูตร มีคะแนนระหว่าง 45.52–100.00% โดยมีคุณภาพจำนวน 11, 9, 10, 9 และ 7 หลักสูตร ตามการประเมินคุณภาพจากกลุ่มผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต โดยแต่ละหลักสูตรต้องปรับปรุงคุณภาพด้วยการเพิ่มผลผลิต/ผลลัพธ์ร้อยละของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด ผลงานวิจัยของนักศึกษาที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ผลงานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวนศิษย์เก่าที่กลับมาเรียนต่อที่สถาบันเดิม จำนวนศิษย์เก่าที่ได้รับรางวัลเกียรติบัตร ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ของอาจารย์ มูลค่าเพิ่มของบัณฑิต โดยแต่ละแห่งต้องปรับปรุงคุณภาพด้วยการปรับเพิ่มผลผลิต/ผลลัพธ์ 3–5 ปัจจัย (9.68– 81.92%) ผลการวิเคราะห์พหุระดับ พบว่าปัจจัยระดับจุลภาคที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏคือจำนวนวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยและความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ส่วนปัจจัยระดับมหภาคที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏคือจำนวนวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยและการกำกับติดตามของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต่อการบริหารจัดการหลักสูตร

A Development of the Educational Provision Quality Indicators at Graduate Level of Rajabhat Universities

Rungnapa Tangchitcharoenkhul[1], Nonglak Wiratchai.[2]

[1]*Suan Dusit Rajabhat University, Bangkok, Thailand, 10300*

[2]*Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand, 10330*

The purposes of this research and development (R&D) study are 1) to study and formulate the conceptual framework pertaining to educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities, 2) to develop the indicators measuring educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities. and 3) to survey and suggest the policy implication on educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities using the multi-level analysis of micro and macro variables in accounting for the variance in educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities. Eighty one related literatures were reviewed and 72 persons of 5 groups of stakeholders (students, faculty members, administrators, employers and alumni) and 7 experts were interviewed for synthesis educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities. The set of indicators measuring educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities were developed and 7 experts and 220 stakeholders helped verifying the content validity, appropriateness, feasibility and utility. They were 4 components, 36 indicators as follow: input (14), process (8), output (7) and outcome (7). The Data Envelopment Analysis collected by data recording and questionnaire from 1,608 of 5 groups of stakeholders (students, faculty members, administrators, employers and alumni). The estimated quality score of 27 programs at graduate level of Rajabhat universities ranged from 45.52–100.00%. The numbers of quality programs at graduate level of Rajabhat universities were 11, 9, 10, 9 and 7 measuring from administrators, faculty staff members, student, alumni and employers. Of those improving no quality programs, they were increasing outputs/outcomes; the percentage of a student who graduates within the period of time, numbers of published of students' researches, numbers of published of faculty members' researches, numbers of alumni who returned to study at the same institution, numbers of alumni award, numbers of utilization of faculty members' researches and value-added of students, 3-5 outputs/outcomes by either increasing (9.68 – 81.92%).The result of multi-level analysis indicated that micro variables explaining the educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities were numbers of university campus and administrator leadership, whereas macro variables that could significantly explained the educational provision quality indicators at graduate level of Rajabhat universities were numbers of university campus and Office of the Higher Education Commission monitoring.

Keywords: indicator, educational provision quality, graduate level, Rajabhat universities